

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
16 december 2020

Kenmerk
TISB/U202001036
Lbr. 20/090

Telefoon
070 373 83 93

Bijlage(n)
1

Onderwerp

Ambtshalve verlengen beschermd wonen en extramurale Wmo-ondersteuning
Aanleveren kostengegevens beschermd wonen

Samenvatting

Via deze ledenbrief informeren we u over de acties die van uw gemeente nodig zijn betreffende:

- het ambtshalve verlengen van beschermd wonen of extramurale Wmo ondersteuning
- het aanleveren aan kostengegevens van cliënten beschermd wonen.

Ambtshalve verlengen van beschermd wonen of extramurale Wmo ondersteuning

Deze informatie is bestemd voor de gemeentelijke medewerkers in de toegang en medewerkers die zich bezig houden met inkoop en contracten beschermd wonen en extramurale Wmo ondersteuning. De actie die van de medewerkers wordt gevraagd is het ambtshalve verlengen van beschermd wonen en de extramurale Wmo ondersteuning tot 1-7-2020 voor individuele inwoners en daarop aansluitend de contractafspraken met de aanbieders aanpassen. In afstemming met de delegatie vanuit de VNG commissie ZJO hebben de VNG, ZN en het ministerie van VWS op 2 december jl. overgangsregelingen afgesproken voor cliënten met Wmo-beschermd wonen of extramurale Wmo-ondersteuning. Doel hiervan is de Wmo cliënten die in 2020 een Wlz ggz indicatie hebben aangevraagd of ontvangen, tijdens de (voor aanvragers eventuele) overgangsperiode van Wmo naar Wlz continuïteit van zorg te bieden. De VNG is niet blij dat het opnieuw de gemeenten zijn die de problemen moeten oplossen bij een uitvoeringsorganisatie van VWS, namelijk het CIZ. En dit op het laatste moment in een periode van het jaar waarin gemeenten het al extra druk hebben. Voor de continuïteit van de ondersteuning voor de kwetsbare doelgroep die dit betreft zijn we coöperatief.

Aanleveren kostengegevens cliënten beschermd wonen

Deze informatie is bestemd voor de gemeentelijke beleidsmedewerkers en controllers die zich bezig houden met de budgetten voor beschermd wonen. De actie die van de medewerkers wordt gevraagd is het aanleveren van kostengegevens 2019 voor cliënten beschermd wonen.

Op het Bestuurlijk Overleg Beschermd Wonen en Maatschappelijke Ondersteuning van 7 december 2020 zijn de afspraken voor de nacalculatie uitname Wlz vastgesteld. In 2018 is er overeenstemming bereikt tussen VNG en het Rijk om vanaf 2021 macro een bedrag uit het gemeentefonds te nemen van €495 miljoen (ex-ante uitname) vanwege de verwachte uitstroom van 8500 cliënten uit beschermd wonen naar Wlz ggz. Voor de nacalculatie (ex-post) geldt dat de berekening van de uitname zo dicht mogelijk ligt bij de daadwerkelijk wegvallende regionale gemeentelijke kosten.

Eerder was afgesproken om in de meicirculaire gemeentefonds 2021 voor het eerst te nacalculeren (ex-post). Vanwege de vertraging van de implementatie wordt de nacalculatie nu verrekend in de septembercirculaire gemeentefonds 2021. Het verschil tussen de ex-ante en ex-post uitname wordt verrekend per 1 januari 2021, dus met terugwerkende kracht. CBS gaat de nacalculatie uitvoeren. Centrumgemeenten worden gevraagd vóór 29 januari 2021 de kostengegevens van 2019 voor de cliënten Wmo beschermd wonen aan te leveren bij het CBS.

Aan de leden**Datum**

16 december 2020

Kenmerk

TISB/U202001036

Lbr. 20/090

Telefoonnummer

070 373 83 93

Bijlage(n)

1

Onderwerp

Ambtshalve verlengen beschermd wonen en extramurale Wmo-ondersteuning

Aanleveren kostengegevens beschermd wonen

Geacht college en gemeenteraad,

In afstemming met de delegatie vanuit de VNG commissie ZJO hebben de VNG, ZN en het ministerie van VWS op 2 december jl. overgangsregelingen afgesproken voor cliënten met Wmo-beschermd wonen of extramurale Wmo-ondersteuning. Doel hiervan is de Wmo cliënten die een Wlz ggz indicatie hebben aangevraagd of ontvangen, tijdens de (voor aanvragers eventuele) overgangsperiode van Wmo naar Wlz continuïteit van zorg te bieden.

De continuïteit van zorg voor cliënten die nu beschermd wonen of extramurale Wmo ondersteuning hebben, loopt gevaar door vertraging bij het CIZ. Per 1 januari 2021 wordt de Wet langdurige zorg (hierna: Wlz) opengesteld voor mensen met psychische stoornissen. In 2020 konden zij hier al een aanvraag voor indienen. Het CIZ heeft op dit moment 40% meer ggz-aanvragen voor een Wlz-indicatie binnen dan verwacht. Hierdoor is er een forse achterstand ontstaan in het nemen van besluiten over ggz-indicatieaanvragen. Dit betekent dat het langer dan 6 weken duurt voordat cliënten een besluit ontvangen van het CIZ. Het gevolg hiervan is ook dat zorgkantoren niet bij alle indicaties met ingangsdatum 1 januari 2021 op tijd de zorgtoewijzing kunnen regelen.

De VNG is niet blij dat het opnieuw de gemeenten zijn die de problemen moeten oplossen bij een uitvoeringsorganisatie van VWS, namelijk het CIZ. En dit op het laatste moment en in een periode van het jaar waarin gemeenten het al extra druk hebben. Ten behoeve van de continuïteit van de ondersteuning voor de kwetsbare doelgroep die dit betreft, hebben we ons toch coöperatief opgesteld. Onder A. treft u de uitwerking van deze afspraken aan.

Op het Bestuurlijk Overleg Beschermd Wonen en Maatschappelijke Ondersteuning van 7 december jl. zijn de afspraken voor de nacalculatie vastgesteld. In 2018 is er overeenstemming bereikt tussen de VNG en het Rijk om vanaf 2021 macro een bedrag uit het gemeentefonds te nemen van €495 miljoen (ex-ante uitname). Vanwege de vertraging is afgesproken om in de septembercirculaire de

nacalculatie te verrekenen. Eerder was afgesproken om in de meicirculaire gemeentefonds 2021 voor het eerst na te calculeren (ex-post). Het verschil tussen de ex-ante en ex-post uitname wordt verrekend per 1 januari 2021, dus met terugwerkende kracht.

Voor de nacalculatie geldt dat de berekening van de uitname zo dicht mogelijk aansluit bij de daadwerkelijke wegvallende kosten die ontstaan door de uitstroom uit beschermd wonen bij centrumgemeenten. Het CBS berekent dat aan de hand van de opgave van kosten die wegvallen bij de centrumgemeenten. Hiertoe is een werkwijze voor de nacalculatie opgesteld. Centrumgemeenten wordt gevraagd vóór 29 januari 2021 de kostengegevens van 2019 voor de cliënten Wmo beschermd wonen aan te leveren bij het CBS. Onder B. treft u hier de uitwerking van aan.

A. Ambtshalve verlenging Wmo-beschikking

Doelgroep overgangsregeling

De overgangsregeling heeft alleen betrekking op cliënten met een psychische stoornis met een Wlz-indicatie, die hiervoor in 2020 een aanvraag bij het CIZ hebben ingediend en die momenteel Wmo ondersteuning ontvangen. Veelal betreft dit beschermd wonen maar het kunnen ook inwoners zijn met extramurale Wmo.

Inhoud overgangsregeling

Er zijn twee situaties te onderscheiden:

1. De CIZ-indicatie is afgegeven in 2020 en treedt (met terugwerkende kracht) in werking op 1 januari 2021. De zorgtoewijzing vindt plaats binnen dertien weken na 1 januari 2021 (eerste kwartaal 2021).
2. De CIZ-indicatie is aangevraagd in 2020, wordt afgegeven in Q1 2021 en de zorgtoewijzing vindt plaats binnen dertien weken na afgifte van de CIZ-indicatie.

Het CIZ moet uiterlijk op 1 april 2021 een indicatie afgeven of afwijzen. Het zorgkantoor heeft maximaal 13 weken om na afgifte van de indicatie de zorgbemiddeling af te ronden (uiterlijk 1 juli 2021).

Actie door gemeenten

Medewerkers worden gevraagd van alle inwoners met een Wmo-beschikking die geldig is tot 1 januari 2021 en waarvoor niet vast staat

- dat er een indicatie Wlz ggz is per 1-1-2021 (Wmo Zin en pgb) of
 - dat de zorgtoewijzing is afgerond per 1-1-2021 (in geval van Wmo Zin);
1. de Wmo ondersteuning ambtelijk te verlengen tot 1 juli 2021;
 2. en in de inkoop voor 2021 rekening te houden met de continuïteit van ondersteuning van de inwoners met een maximaal een half jaar verlenging. Dit impliceert dat gemeenten ook de aanbieders informeren over de verlenging van de Wmo-beschikkingen.

Gemeenten hoeven geen actie te ondernemen voor de inwoners met een indicatie voor de Wlz ggz per 1-1-2021 en een Wmo-beschikking en pgb. Zij ontvangen vanaf 1 januari 2021 een tijdelijk Wlz-rgb-budget van het zorgkantoor. Het zorgkantoor neemt de zorgovereenkomst die de budgethouder in het kader van Wmo heeft opgesteld voor deze overgangsregeling over.

Indien op een later moment vaststaat dat de inwoner uitstroomt naar de Wlz op ggz grondslag en wanneer, kan -desnoods met terugwerkende kracht- de beschikking voor de Wmo worden beëindigd. Met een verlenging tot 1-7-2021 hebben gemeenten voldoende tijd om na beëindiging van de overgangsregeling overzicht te krijgen van de daadwerkelijke uitstroom en daarmee de inwoners waarvoor een Wmo herindicatie en verlenging nodig is.

Hoe bepalen gemeenten voor welke inwoners sprake is van de overgangsregeling?

Via het GKK webportaal van het inlichtingenbureau I-sociaal domein kunnen gemeenten via het product signalen hun Wmo populatie opvoeren voor de check of er sprake is van samenloop Wmo-Wlz. **Tot 1 januari 2021 is het ook mogelijk om samenloop Wmo te checken met openstaande aanvragen Wlz ggz.** Zie <https://www.inlichtingenbureau.nl/Beleidsterreinen/Wmo-en-Jeugdzorg/Wlz-Signalen>

De gegevens over de afgeronde Wlz ggz indicaties per 1-1-2021 via de Wlz signalering, kunnen gemeenten vergelijken met het overzicht dat zorgkantoren in december verstrekken aan centrumgemeenten over de BSN nummers waar de zorgtoewijzing niet is afgerond per 1-1-2021.

Implementatiewerkgroep

Er is een implementatiewerkgroep ingesteld bestaande uit onder anderen gemeentelijke deelnemers met ervaring met de processen in de praktijk. Zij gaan zich bezighouden met de monitoring van de overgangperiode en pakken vragen op die naar boven komen in de uitvoeringspraktijk. Via ondersteuning.regiotafels@qconsultzorg.nl kunnen gemeenten vragen stellen over de uitvoering van de overgangsregelingen. Verder kunnen gemeenten met vragen terecht op de websitepagina <https://www.informatielangdurigezorg.nl/ggz-naar-wlz/nieuws/2020/12/7/overgangswerkwijze-wlz-indicaties-ggz-na-1-januari-2021>.

Communicatie

Naast deze ledenbrief worden gemeentelijke contactpersonen voor de Wlz ggz, informeel via de mail geïnformeerd met nieuws over dit onderwerp. Dit betreft o.a. de tweewekelijkse updates van het CIZ over het aantal cliënten per centrumgemeente dat een positief besluit heeft gekregen. Dit overzicht wordt ook geplaatst op [forum.vng.nl/beschermd wonen](http://forum.vng.nl/beschermd-wonen) en maatschappelijke opvang.

In de bijlage treft u de kernboodschap aan die het ministerie van VWS, ZN, VNG en andere betrokkenen hebben opgesteld om cliënten en belanghebbenden te betrekken. Deze kunt u ook in uw informatieverstrekking gebruiken.

B. Nacalculatie toegang Wlz

Aanleiding en achtergronden

In 2018 is er overeenstemming bereikt tussen de VNG en het Rijk om vanaf 2021 macro een bedrag uit het gemeentefonds te nemen van €495 miljoen. De uitname ex-ante over de centrumgemeenten is verdeeld naar rato van het aandeel in het historische macrobudget beschermd wonen. Een centrumgemeente die 4% van genoemd macrobudget ontvangt, heeft ook een aandeel van 4% in de uitname uit het gemeentefonds van € 495 miljoen. De uitname ex-ante vanwege de Wlz gaat in per 2021.

Het Rijk en de VNG hebben afgesproken om de nacalculatie (ex-post) in de septembercirculaire gemeentefonds 2021 te communiceren. Medio mei 2021 wordt er op macroniveau een voorlopige

berekening gepubliceerd van de verwachte ex post uitname. Het verschil tussen de ex-ante en ex-post uitname wordt verrekend per 1 januari 2021, dus met terugwerkende kracht. Voor de nacalculatie (ex-post) geldt dat de berekening van de uitname zo dicht mogelijk ligt bij de daadwerkelijke kosten per centrumgemeente. Deze gemeenten leveren daartoe bij het CBS de kosten voor beschermd wonen (incl. dagbesteding en verpleging) die zij gemaakt hebben in 2019 aan. Het CBS berekent op basis van deze gegevens en de gegevens over daadwerkelijke overgang van cliënten naar de Wlz de ex post uitname. Omdat er nog geen volledige selectie van deze doelgroep kan worden gemaakt, worden gemeenten gevraagd om vóór 29 januari 2021 voor alle cliënten beschermd wonen de kostgegevens door te geven aan het CBS. De centrumgemeenten ontvangen deze maand de uitvraag van CBS.

Aanpalende afspraken

Kosten voor cliënten buiten beschermd wonen

De verwachting is dat er in 2021 cliënten in de Wlz instromen waarvoor in 2019 kosten in de overige Wmo zijn gemaakt (niet zijnde Beschermd wonen). Hierbij kan worden gedacht aan kosten voor ambulante ondersteuning, Hulp bij het huishouden en Hulpmiddelen. Met het ministerie van VWS is afgesproken dat er een aanvullende uitname wordt gedaan op centrumgemeente niveau indien de totale kosten die hiermee gemoeid zijn meer dan €15 miljoen bedragen. Daarboven wordt het volledige bedrag uitgenomen.

Indexatie

De werkelijke kosten uit 2019 worden geïndexeerd om te komen tot het kostenniveau 2021. Hiervoor worden de indexatiepercentages gehanteerd zoals gemeenten die in november aan de VNG hebben aangeleverd.

Derving eigen bijdrage

De berekening van de gedeerde inkomsten uit eigen bijdrage Beschermd wonen wordt gebaseerd op werkelijke terugloop in inkomsten per centrumgemeenten. Voor de berekening worden gegevens van het CAK gebruikt.

Instroom 2019

Voor cliënten die gedurende 2019 zijn ingestroomd vindt een extrapolatie plaats naar het hele jaar 2019. De helft van de kosten van de extrapolatie worden toegerekend aan gemeenten. Niet meegenomen worden: cliënten die in 2020 ingestroomd zijn in de Wmo.

Voorbeeld:

In gemeente A stroomde op 1-7-2019 een cliënt in, in Beschermd wonen. De gemeente maakte voor die cliënt in 2019 25.000 euro aan kosten. Er wordt een extrapolatie toegepast alsof de cliënt het hele jaar in zorg was. In het voorbeeld wordt er uitgegaan van 50.000 euro, waarvan 12.500 euro onderdeel wordt van de uitname bij de gemeente. De totale uitname voor deze cliënt bedraagt dus 37.500 plus indexatie.

Verrekening kosten vertraging indicatiestelling

Kosten voor cliënten die tussen 1 januari 2021 en 1 april 2021 worden geïndiceerd vanwege de vertraging bij het CIZ worden volledig verrekend in de uitname in 2021. Het kan daarom voorkomen dat de uitname in 2021 verschilt van die in 2022.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

L.K. Geluk
Algemeen directeur

Bijlage 1: Kernboodschap cliënten en belanghebbenden

Bijlage 1: Kernboodschap cliënten en belanghebbenden

Vertraging toekenning van aanvragen Wlz-indicaties door CIZ

Het aantal aanvragen van ggz-cliënten voor een Wlz-indicatie per 2021 is hoger dan verwacht. Hierdoor ontstaat vertraging in het proces van toekenning van de Wlz-indicaties door het CIZ én in het daaropvolgende proces van zorgbemiddeling door de zorgkantoren.

Deze toename komt doordat zorgaanbieders meer cliënten hebben aangemeld dan eerder aangegeven aan het CIZ en er meer aanvragen worden gedaan door cliënten zelf (zelfaanmelders). Het verwachte aantal aanvragen voor heel 2020 was 16.000 (inclusief cliënten die al meer dan 3 jaar ggz-zorg in een instelling ontvangen (GGZ-B)). Het blijken er inmiddels ruim 20.000 te zijn (d.d. 3-11), dus 20% meer. De verwachting is dat zo'n 4.000 (20%) aanvragen niet voor 1 januari door het CIZ kunnen worden afgehandeld. Het aantal toekenningen voor Wlz-zorg per 2021 zal hierdoor ook hoger uit komen dan de eerder ingeschatte 10.000.

Aanvullende afspraken

De afhandeling zal zo spoedig mogelijk in 2021 worden afgerond. Met de zorgkantoren en gemeenten worden aanvullende afspraken gemaakt om de zorg bij de overgang naar 2021 te waarborgen en continueren. Aanvragers (cliënten en zorgaanbieders) worden over de ontstane vertraging geïnformeerd. Mocht het indicatiebesluit van het CIZ negatief zijn, dan is een nieuwe indicatie-aanvraag voor de Wmo nodig als het huidige Wmo-contract afloopt.

Aanvragen kwamen laat op gang

De aanvraagstroom bleef in het begin van het jaar achter op de prognose. Naar aanleiding van de signalen medio dit jaar is contact opgenomen met CIZ, Valente en de Nederlandse GGZ. Dit heeft ertoe geleid dat zorgaanbieders die vertraging op hadden gelopen individueel zijn benaderd, onder meer door de relatiebeheerders van het CIZ. Zij hebben ondersteuning aangeboden gekregen bij het aanvraagproces. Ook zijn via bijeenkomsten bij Valente ervaringen uitgewisseld over het aanvraagproces en is bij de betreffende zorgaanbieders extra personeel vrijgemaakt om de aanvragen af te ronden. Sinds de zomer zien we een forse toename in het aantal aanvragen. Alleen al in september zijn ca. 4.000 aanvragen ingediend.

Tot 3 november 2020 zijn door het CIZ 11.700 beschikkingen Wlz afgegeven met een grondslag psychiatrische stoornis (waarvan 2.500 vanuit een GGZ-B-situatie). De ruim 9.000 cliënten die nu zorg en ondersteuning vanuit de Wmo en Zvw ontvangen, zullen vanaf 1 januari 2021 zorg vanuit de Wlz ontvangen. Omdat beschikkingen nu nog steeds worden afgegeven zal het feitelijk aantal cliënten dat overgaat van Wmo/Zvw naar Wlz op 1 januari 2021 de vooraf ingeschatte 10.000 overschrijden.

Overgangswerkwijze

Het ministerie van VWS, ZN/Zorgkantoren, VNG/gemeenten en CIZ hebben hiervoor een overgangswerkwijze (pgb en zorg in natura) opgesteld.